

VIATJANT PER LA REALITAT

Projecte APS-Associació Educativa Itaca

“Viatjant per la Realitat”

1. Sinopsi del projecte i enllaç del vídeo

L'Associació Educativa Itaca és una entitat que genera acció social al districte Collblanc-Torrassa, de l'Hospitalet de Llobregat. La entitat treballa incidint considerablement en l'àmbit de la infància i l'adolescència, oferint l'accés a serveis i recursos socioeducatius amb la finalitat de generar igualtat d'oportunitats i acompanyar a les persones en els seus processos de desenvolupament personal i empoderament. L'Associació promou diferents projectes que contemplen des dels primers mesos de vida, pel que fa la criança fins a joves/adults amb itineraris de reinserció educativa, social i laboral.

Inserjove, és un projecte destinat a joves entre 16 i 30 anys amb risc d'exclusió social, i en la seva gran majoria nouvinguts, que desitgen inserir-se sociolaboralment.

Durant l'itinerari del pla de treball, desenvolupem diverses accions sempre encaminades a aconseguir un canvi en la seva pròpia situació i és durant l'última etapa del projecte, quan els joves es conformen com a veritables protagonistes i es treballa a través de la metodologia APS. Durant el tercer trimestre del curs 17-18 **els joves han rebut formació en emprenedoria social i tècniques audiovisuals** per part de Alwa i el Centre Multimèdia Municipal Torrebarrina. Proposem als joves, un cop adquirits els coneixements, que els utilitzin per poder pal·liar alguna problemàtica que afecti al barri i que els amoïni. Després de valorar-ho, decideixen crear: **“Viatjant per la Realitat”**. Un curtmetratge basat en la seva pròpia història a través del qual, **mostrar-se al barri tal i com són, les raons que els han portat a deixar els seus països d'origen, els seus somnis, les seves il·lusions, les seves dificultats diàries** i sobretot **trencar amb els estereotips** que solen atribuir-se a aquest col·lectiu en relació a el seu mode de vida, els seus objectius i les seves qualitats com a persones.

2. Necessitat social que atén el projecte

La realitat amb la qual treballem a l'associació ve condicionada per la **situació del territori on actuem**. Algunes de les característiques més rellevants, segons l'Ajuntament de l'Hospitalet són:

- Hi ha una densitat de població de 52.644 habitants/km² sota un extensió territorial de 0,95 km².
- Hi conviuen 122 nacionalitats, inclosa la espanyola.

- La població estrangera suposa el 31% de la població total inscrita, encara que es contempla que supera el 50% per perspectiva social.¹

Aquest fet comporta dos vessants inherents: per una banda; la riquesa que aporta la diversitat cultural de la població, la resiliència del territori als canvis, o la disminució de tendències etnocentristes sobretot en infants, i d'altra banda, la lluita en vers els prejudicis i estereotips, els conflictes de convivència en relació a l'espai públic, la manca de recursos per fer front a les necessitats bàsiques: habitatge, educació, etc. Per aquest motiu, **“Viatjant per la Realitat” pretén ser una via de comunicació amb la gent del barri, que persegueix la cohesió i el de foment de la interculturalitat.** Com comentàvem anteriorment, a més, pretén poder fer front als estereotips que s'atribueixen a la gent jove nouvinguda, tot mostrant el desig de participar com ciutadans i ciutadanes de ple dret en una nova societat d'acollida.

3. Necessitats educatives dels nois i noies que desenvolupen el projecte

El projecte, dins del marc de la inserció, treballa per a què els joves desenvolupin totes les eines i aptituds necessàries per una adequada integració social. Divideix les necessitats educatives en 3 línies:

- 1- Pla de treball individual.
- 2- Pla de treball col·lectiu, és a dir, com a grup.
- 3- Vinculació amb el territori.

El pla de treball individual es va traçant durant tot el curs amb el suport de les professionals de l'àmbit social. Es tracta d'un procés d'introspecció que permeti conèixer al jove quines són les seves necessitats, potencialitats i debilitats, com treballar-les i com encaminar-les. La majoria d'aquests joves no conten amb els recursos suficients per poder fer front a nous reptes, de manera que a través de l'acompanyament professional i el suport de la resta d'iguals, els joves són capaços d'establir-se propis plans de treball. El pla comença amb la definició d'un objectiu, com per exemple estudiar un CFGM/CFGS o treballar en una determinada empresa.

El pla de treball col·lectiu, ens permet que els joves aprenguin a relacionar-se en un ambient flexible, però supervisat. Així doncs, poden posar en pràctica conceptes com; el treball en equip, la tolerància, la resolució de conflictes, l'empatia, la cohesió, etc.

¹Dades extretes del portal estadístic de l'Ajuntament: <http://estadistica.l-h.cat/cas.htm>, Juliol 2018.

Aquesta línia, ens permet visualitzar les habilitats dels joves en el camp de la socialització, eina bàsica, per a l'èxit en la inserció sociolaboral.

La vinculació amb el territori. És essencial oferir als joves canals de participació ciutadana, per tal de que exerceixin la capacitat de decidir sobre tot allò que els hi afecta directament o indirectament la seva vida; sobre tot allò que condiciona el seu entorn, les seves relacions i les seves possibilitats de desenvolupament personal i col·lectiu. **La introducció de la metodologia APS durant el tercer trimestre ens facilita el poder treballar les necessitats educatives del pla de treball col·lectiu i la vinculació amb el territori, de forma clara i paral·lela.**

4.Descripció del projecte i tasques que inclou

Descripció del projecte:

El projecte “Viatjant per la realitat” es basa en l'elaboració d'un curtmetratge on els joves nouvinguts/des o bé, amb orígens immigrants visibles puguin mostrar el seu potencial i desmentir falsos estereotips negatius, utilitzant els aprenentatges en matèria audiovisuals, emprenedoria social i competències transversals. **A partir de l'adquisició de coneixement, la posada en pràctica i desenvolupament del curt i la seva exposició a mode de retorn social en la comunitat,** els joves com a part final del procés, **reconverteixen aquest coneixement per poder aplicar-ho i mostrar-ho a joves d'últim any dels instituts del barri Collblanc i La Torrassa amb la finalitat de seguir creant processos d'emprenedoria tant personal com social i lluitant en la línia de trencament d'estereotips i falsos mites.** A més, creiem que treballant en aquesta línia de proximitat, molts dels joves en edat escolar podem trobar-se en situacions similars i d'empatia, veure un possible reflexe amb motivació de superació.

Tasques que inclou:

Les tasques es basen en: Repte e identificació de la problemàtica a tractar (definició d'objectius i metodologia), aprendre sobre l'ús de la càmera i el seu llenguatge, guió i desenvolupament i redacció de la idea, escollir les localitzacions on enregistrar tenint en compte la llum i el so, el propi enregistrament de les escenes amb càmera professional, el procés d'edició i elecció dels fotogrames, l'organització de l'esdeveniment i habilitats de comunicació per a la difusió (realització de vídeos promocionals per a publicar a les

Xarxes Socials i construcció de cartells per a repartir als comerços del barri), i la realització de l'esdeveniment final (presentació i cloenda de l'acte).

5.Objectius educatius / competències i vinculació curricular

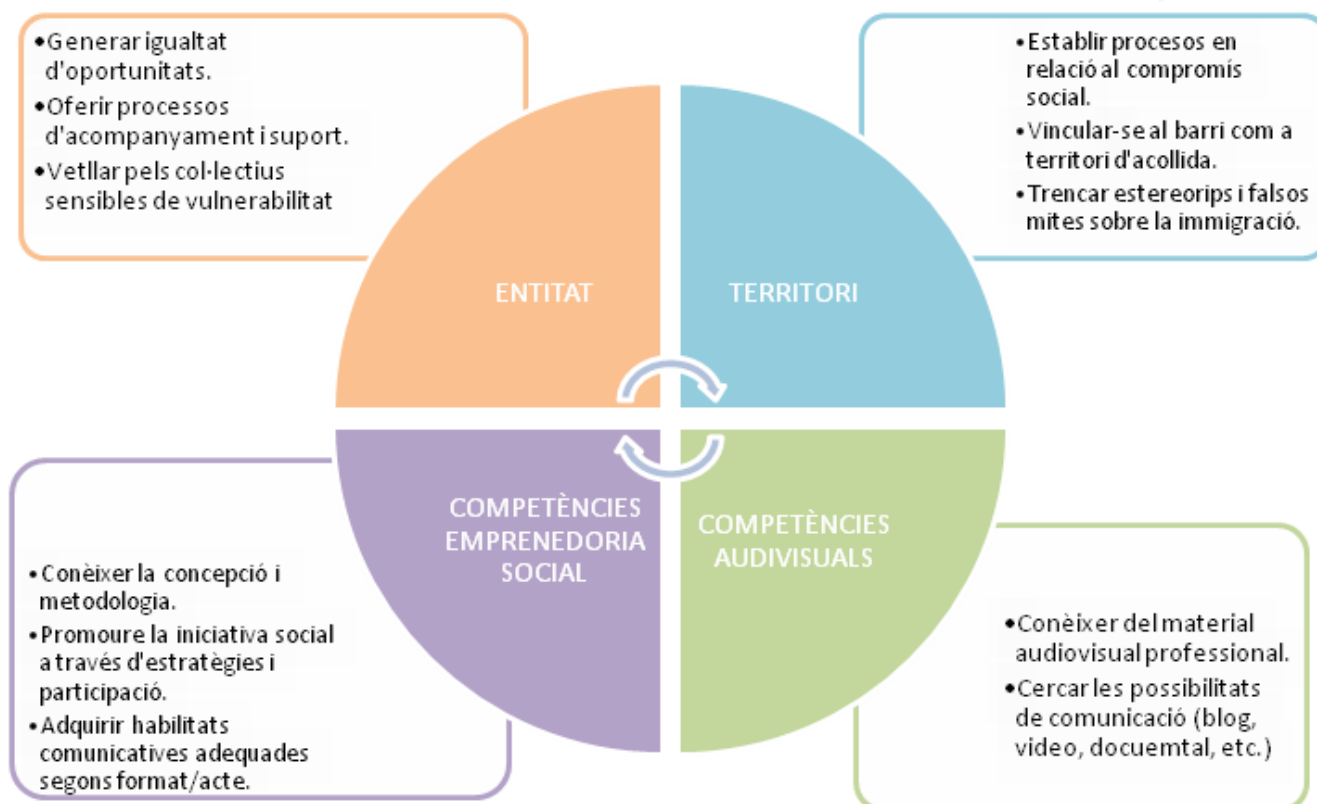
El projecte té l'**objectiu general** de: proporcionar un espai i eines a joves amb risc d'exclusió social, mitjançant l'oportunitat de crear un curtmetratge d'una temàtica social que els permeti implicar-se amb el barri i vincular-se així al territori.

Com a **objectius específics** pretén:

- Promoure i fomentar el treball en equip, on tots i totes es sentin identificats.
- Establir processos d'organització i gestió de manera equitativa per al seu desenvolupament personal.
- Sensibilitzar a la població del barri sobre les vertaderes raons que hi ha darrera de les migracions joves.

A partir d'aquí, es desencadenen les següents **competències clau i transversals**:

1. Treball en competències TIC.
2. Adquisició de competències en emprenedoria social.
3. Aplicació de l'aprenentatge en competències transversals treballades durant el primer i segon trimestre; treball en equip, organització del temps i de les tasques, resolució de conflictes, elaboració del discurs, etc.

6. Activitats d'aprenentatge i reflexió

Les activitats tal i com s'ha detallat, passen d'un treball més introspectiu de coneixença personal a un treball més extravertit i compartit en comunitat, en relació a la visió i participació ciutadana. Per donar forma a tot aquest procés, els joves han desenvolupat el projecte en tres fases, totes elles interrelacionades i conjuntament.

FASE 1: Presentació i introducció

En aquesta fase Itaca va presentar els serveis tant d'Alwa com Torre Barrina, per tenir un primer concepte de què tractava el projecte i com es desenvoluparia. A partir d'aquí, i segons la calendarització aquesta primera etapa es basava en identificar la temàtica a tractar, recollir totes les opinions dels joves, considerant les diferents possibilitats audiovisuals vigents i cercar el tema d'interès audiovisual per desenvolupar.

FASE 2: Desenvolupament i construcció

Una vegada decidit el tema/idea i el centre d'interès audiovisual, la segona fase consta del protagonisme dels joves en relació a les habilitats personals i socials en quant a la comunicació, la imatge i el rol de cadascú. Aquí els joves havien de decidir què volien

mostrar, com, amb quin llenguatge, de quina manera, a qui fer-ho arribar, etc. En resum, la part més relativa a la emprenedoria social, que ha liderat Alwa.

FASE 3: Creació del curt i presentació al Barri

A l'última fase, ja determinada i programada la idea, tenint clar com traslladar-la, era el moment de començar a escriure el guió i enregistrar el vídeo amb el suport de Torre barrina. Aquesta tercera fase es va programar segons els dies de la construcció del guió i de l'enregistrament audiovisual, utilitzant totes les eines professionals com càmeres, micròfons, programes d'edició, etc. En últim moment, els joves van haver de realitzar la organització de l'esdeveniment com acte de cloenda.

Aquestes tres fases d'activitats, van consolidar-se com a processos d'ensenyament -aprenentatge en les diferents àrees: competències clau i transversals, emprenedoria social i la comunicació audiovisual.

7. Participació, protagonisme i organització dels nois i noies

Trobar una via per facilitar la participació ciutadana als joves és la forma més efectiva de vincular-los amb el territori. És per això, que aquesta ha estat una fita clara des de el principi dins d'aquest projecte. La principal realitat a transformar en aquesta ocasió, ha estat la dels mateixos nois i noies que han protagonitzat aquesta experiència. Ells i elles han estat agents de canvi i objectiu de canvi social a la vegada. L'empoderament d'aquets joves, el que es sentin prou capacitats, i que, se'ls facilitin les eines per arribar als veïns i veïnes de Collblanc-Torrassa és quelcom que en si mateix afavoreix a pal·liar la conflictivitat al barri i que ens ajuda a tots i totes a gaudir d'una qualitat major en termes de convivència. **Implementar metodologia Aps en la intervenció social amb col·lectius vulnerables suposa poder treballar competències a tots els nivells, i l'adquisició d'hàbits bàsics, que resulten essencials per obtenir una vida normalitzada**, com per exemple: el compromís i la responsabilitat. I sobretot, ens permet facilitar als col·lectius fragilitats que ells mateixos prenguin part e intentin donar resposta a les situacions que els condicionen i els afecten negativament, tot assumint un rol actiu dins de la problemàtica.

8. Treball en xarxa requerit pel projecte

En el disseny d'aquest projecte ha estat primordial el treball en Xarxa. Entenem "Viatjant per la Realitat" com un projecte que cerca la innovació en la metodologia Aps. Tot i que diferenciem les 3 etapes que configuren el projecte, **val a dir que la necessitat de mantenir una coordinació constant entre les Institucions participants s'ha reconegut com inherent a l'èxit del projecte.** Mantenir constants *feed-backs* sobre la direccionalitat del projecte ha estat clau per a què l'experiència resultés positiva per a tots els actors involucrats. La interconnexió entre tècnics i tècniques ha estat imprescindible en aquesta nova proposta. **A diferència dels projectes d'Aps duts a terme fins al moment, en aquesta ocasió, hem pogut comptar amb col·laboració de tres entitats i dos Instituts,** tenint en compte que, alumnes de l'IES Eugeni d'Ors i IES Margarida Xirgu van acudir a l'estrena del curtmetratge. Però el treball en Xarxa no finalitza aquí, ja que **durant el curs 18-19, l'INS Margarida Xirgu i Itaca ha acordat, que el Centre Educatiu obrirà les portes de les seves aules a un petit grup motor del conjunt de joves impulsor de " Viatjant per la Realitat", per tal que puguin compartir la seva experiència amb els alumnes de l'assignatura de Filosofia del Centre Educatiu,** tot motivant-los a emprendre les seves pròpies iniciatives amb l'objectiu de transformar la realitat que els envolta, i prendre consciència de les possibilitats que la vinculació de projectes d'Aps al currículum escolar els pot aportar. **Ens fa goig el fet de poder constatar, enguany, que la força de la suma en l'expertesa de diferents àmbits, donen peu a sinergies que, a la vegada, plantegen escenaris que possibiliten treballar la metodologia Aps des de una riquesa no assumible per una sola Entitat i Centre Educatiu. És per això, que un dels objectius de l'Associació Educativa Itaca, és seguir vetllant pel disseny de projectes de metodologia d'Aprenentatge i Servei en format Comunitari.**

9. Celebració i difusió

La Difusió es va dur a terme en dos formats: format físic i virtual. Els joves van dissenyar el seu propi cartell informatiu per a difondre la notícia de l'estrena del seu curtmetratge, que van imprimir en mida de cartell i de fulletons. Una part de l'equip es va dedicar al disseny de la publicitat física, i l'altra, a l'enregistrament d'uns petits vídeos per difondre en format virtual.

La celebració del projecte va consistir en un Esdeveniment on els joves van convidar a tècnics i tècniques del districte, joves de dos Instituts públics del districte, i per descomptat, també els seus familiars i amics per a què gaudissin de la estrena de la projecció del seu curtmetratge.

Primerament els joves van realitzar una petita introducció on van explicar com s'havien embarcat en aquesta experiència, les seves primeres reaccions, com havien acordat el Centre d'Interès, etc. Seguidament es va projectar el curtmetratge d'uns 10 minuts de durada, i posteriorment les persones que havien acudit a l'estrena, van dirigir preguntes als nostres joves, que van contestar molt amablement. La cloenda final de l'Esdeveniment va ser un berenar que els joves havien preparat i que van compartir amb tothom allà present. Donant pas a la continuació del diàleg i el debat amb un tarannà més informal.

10. Calendari i descripció de les fases del projecte

CALENDARITZACIÓ 3er TRIMESTRE											
ABRIL											
DIMARTS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES	
02-abr	04-abr		09-abr	11-abr		16-abr	18-abr		23-abr	25-abr	
Festa	Nous Cims		Presentació Introducció	Repte identificació (Fotos-		Recull d'accions	Centre Interés audiovisual		Ús càmera i llenguatge	Ús càmera i llenguatge	
MAIG											
DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES	
30-abr	02-may		07-may	09-may		14-may	16-may		21-may	23-may	
Festa	Guió i desenvolupament idea		Enregistrament video	Enregistrament video		Enregistrament video	Enregistrament video		Festa	Organització esdeveniment i habilitats comunicació	
										Organització esdeveniment i habilitats comunicació	
										Organització esdeveniment i habilitats comunicació	
JUNY											
DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES		DILLUNS	DIMECRES	
04-jun	06-jun		11-jun	13-jun		18-jun	20-jun		25-jun	27-jun	
Edició	Edició		Dies de finalització esdeveniment	Dies de finalització esdeveniment		Realització esdeveniment	Cloenda final				

11. Recursos necessaris per a impulsar el projecte

Recursos	Recurs Humà/material	Finançament
Acompanyament joves	Itaca+Alwa+Torre Barrina	0€
Espais	Itaca+Torre Barrina	0€
Material fungible	Itaca+Alwa	0€
Càmeres	Torre Barrina	0€
Ordinadors	Itaca+Torre Barrina	0€
Estrena Curt	Itaca+Joves	0€

12. Avaluació del projecte

·Avaluació del servei.

- Avaluació de les 3 Entitats col·laboradores ha estat molt positiva. Per a realitzar-la, ens hem basat principalment en: **el grau d'assimilació de conceptes, la implicació dels joves en el projecte, la capacitat de resiliència en vers els imprevistos i la resolució de conflictes dins del grup de joves, entès com un equip de treball nombrós.**
- Avaluació dels joves. Es realitza després del esdeveniment final, en un esmorzar comú tot fent un exercici de autocrítica positiva. **A través d'un fris cronològic que ens permet revisar cada una de les etapes que han configurat l'Experiència Aps, els joves reviuem cada una de les 3 fases, mostrant-se en tot moment, satisfets i satisfetes amb ells i elles mateixes, motivats/des i conscients de disposar de l'adquisició de nous recursos.** A més, les professionals remarquem un augment notable de la capacitat de reflexió i d'argument.

“Associació Educativa Itaca”

<https://itacaelsvents.org/ca/>

Telèfon: 93 403 69 92

Coordinadora Projectes Socioeducatius:

Marina Vizcarro: mvizcarro@itacaelsvents.org

Educadora Social de l'àrea:

Laura Candelario: lcandelario@itacaelsvents.org